

Metodika osvetových aktivít
Finančné minimum (budúceho) rodiča

ÚVOD

Cieľom projektu Finančné minimum (budúceho rodiča) je pripraviť vzdelávanie pre babice, zdravotné mediátorky, ktoré pôsobia v oblasti zdravotnej osvetu v programe Misia 1000. Babice pracujú s cieľovou skupinou tehotných žien, matiek a rodičov s deťmi do 3 rokov v prostredí marginalizovaných rómskych komunít v lokalite Prešovského a Košického samosprávneho kraja.

Ide o pilotný program finančného vzdelávania, ktorého súčasťou je realizácia na mieru pripraveného vzdelávania a sprievodný leták so stručnými a prehľadnými informáciami určený pre osvetové aktivity s klientami. Cieľom projektu je poskytnúť prehľad informácií týkajúcich sa jednotlivých dávok a príspevkov poskytovaných v súvislosti s narodením dieťaťa a rodičovstvom.

„Projekt „Finančné minimum (budúceho) rodiča“ je financované z Grantových programov Nadácie NBS (www.nadacianbs.sk).“

METODIKA PRÁCE

Kľúčové oblasti pri výkone osvetu a mediácie sú:

- vybudovanie dôvery medzi klientmi;
- spolupráca s pomáhajúcimi profesiami (lekári, sociálni pracovníci, a pod.) a relevantnými inštitúciami (zástupcovia obce/mesta, školy);
- rešpektovanie socio-ekonomickej a životnej situácie klienta/klientky;
- a v neposlednom rade vnímanie existujúcich bariér: ľudských, administratívnych, či infraštruktúrnych.

>> Dôležité je sa sústrediť na prvé kroky a nenechať sa odradiť počiatočnou nedôverou.

Dôležité a potrebné je spolupracovať s tými, ktorí spolupracovať chcú, po pozitívnych výsledkoch sa spriaznená sieť rozšíri vlastnou dynamikou.<<

Hlavná úloha osvetových aktivít

Hlavnou úlohovou zdravotnej mediácie a osvetových činností je kompenzácia účinkov negatívnych podnetov a vplyvu prostredia na zdravie a život (aktívna pomoc a podpora klientom).

Osvetové aktivity

Osvetové aktivity môžu mať rôznu formu. Od osobných stretnutí s jednotlivcom alebo skupinou, prednášky, workshopy, až po náučné videá. Cieľom osvetových aktivít je prevencia a predchádzanie neželaným javom.

Najdôležitejšími nástrojmi osvetu sú:

- Komunikácia
- Informácie (vedomosti).

AKO SI VYBUDOVAŤ DÔVERU

>> Dôvera je v terénnej praxi pilierom práce s klientom, kolegami a ďalšími spolupracovníkmi.<<

- Ústretový prístup
- Diskrétnosť / mlčanlivosť
- Vytrvalosť
- Trpezlivosť
- Úprimnosť
- Pozitívny prístup
- Nekonfliktnosť
- Rešpektujte odlišnosti.
- Partnerský prístup (nebuť direktívny)
- Opatrný a nepriamy prístup pri ťažších témach
- Používame otázky: „Čo navrhujete“?, „Ako by si to riešil ty /Ako by ste to riešili Vy?“

Budovanie dôvery vo vzťahu

>> Dôvera je základom každého vzťahu.

- Buďte verní svojmu slovu.
- Hovorte to, čo máte na mysli, a myslite vážne to, čo hovoríte.
- Jasná a efektívna komunikácia (s ohľadom na potreby partnera v komunikácii).
- Vybudovanie a získanie dôvery si vyžaduje čas.
- Naučte sa povedať nie.
- Prevezmite zodpovednosť za svoje činy.
- Reagujte na potreby Vášho partnera (v komunikácii, vo vzťahu).
- Vážte si vzťahy, ktoré máte – a neberte ich ako samozrejmosť.
- Hovorte o svojich obavách, nejasnostiach.
- Nezľahčujte obavy / problémy partnera.

MORÁLKA - ETIKA

.... dôstojnosť - povinnosť – morálne- nemorálne – amorálne - dobro – zodpovednosť – zlo – svedomie – cnosť – česť – ušľachtilosť – zakázané – prikázané – neresť – norma – princíp – vina – súcit – ľútosť – vernosť – zrada – výčitka – pravidlo – sloboda – trest – spravodlivosť – pokora – oddanosť - slušnosť – pravdovravnosť - nezištnosť, pomoc – konflikt – právo – diskriminácia – ľudskosť ...

ETIKA - ZÁKLADNÉ PRINCÍPY

- Dôvernosť a mlčanlivosť
- Profesionalita:
  - smerom ku klientovi a spolupracujúcim subjektom (chránim dobré meno);
  - v rámci tímu (schopnosť akceptovať odlišný názor, prevencia konfliktov).
- Ochrana ľudských práv a dôstojnosti
- Dôležitosť súhlasu klienta s asistenciou
- Nediskriminácia (osobné vzťahy, rodinné zázemie, finančnú situáciu, vierovyznanie, politický názor, pohlavie, vek, sexuálnu orientáciu, národnosť a pod.)
- Využitie nadobudnutých informácií, zručností a skúseností v prospech klienta
- Neposkytovanie priamej finančnej pomoci
- Pravdivosť a úprimnosť
- Rešpektovanie súkromia klientov
- Spolupráca
- Správanie a vystupovanie

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY V PRÁCI S KLIENTOM

- Dobrovoľnosť účasti
- Dôvernosc informácií
- Neformálnosc - nie sú stanovené pravidlá ako musí proces prebiehať
- Neustrannosc - neprítomnosť zvýhodňovania či zaujatosti v slovách, činoch alebo iných náznakoch
- Sebaurčenie - právo rozhodovať sa slobodne, vytvárať dobrovoľné a informované rozhodnutie; zaistiť aby mohol klient urobiť rozhodnutie založené na dostatočných informáciách alebo poznatkoch.
- Zmocňovanie - klient / rodina preberajú zodpovednosť za seba, za riešenie situácie vo svojom živote; sú jedinými expertmi, ktorí majú podstatné informácie potrebné k riešeniu; ponúkame spôsob, ako tieto informácie po novom a užitočne využiť.
- Alternatívy, hľadanie nových možností
- Orientácia na spoluprácu

PRÁCA V TERÉNE

FÁZA I: Mapovanie

Môže trvať niekoľko dní. Mapujeme základné informácie o prostredí, v ktorom budeme pôsobiť.

Odporúčania:

- Naštudovať si dôkladne svoje úlohy
- Začíname tam, kde je predpoklad, že budeme prijatí
- Máme otvorené oči, aktívne počúvame, koncentrujeme sa na potenciálnych klientov
- Robíme si základné poznámky

Výsledok:

- Základná znalosť komunity, jej problémov a podmienok prostredia

FÁZA II: Prezentácia úloh

Začína po zmapovaní terénu. Trvanie je individuálne podľa nášho cieľa, podmienok lokality.

Predstavujeme sa a nechávame kontakt.

Odporúčania:

- Využívame získané poznatky z predchádzajúcej fázy - mapovania
- Nenecháme sa odradiť
- Je veľmi vhodné zapojiť koordinátorku
- Spoluprácu ponúkame, nikoho nenútime

Výsledky:

- Nadviazanie spolupráce v lokalite
- Vyhľadanie klientov
- Mapovanie potrieb klientov

FÁZA III: Stabilizácia činností a ich rozvoj

Predpokladá nadviazané vzťahy s klientami. Systematizujeme prácu s klientami, spoluprácu s pomáhajúcimi profesiami alebo poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.

Odporúčania:

- Je dôležité plniť dohody, nielen so spolupracujúcimi profesionálmi
- Je nevyhnutné zachovávať diskretnosť vo vzťahu ku klientom

Výsledky:

- Prehlbujú sa vzťahy s klientami (založené na vzájomnej dôvere)
- Klienti sami vyhľadávajú pomoc
- Prehlbujú sa vzťahy s klientmi a pomáhajúcimi profesiami (napr. ÚPSVaR, lekármi)
- Pomáhajúce profesie, lokálni aktéri, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti vyhľadávajú pomoc
- Existencia stabilných činností
- Prirodzený nárast počtu klientov a rozsahu činností

FINANČNÁ OSVETA

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať informácie, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných financií s cieľom zaistiť si potrebné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti a rodiny.

Pre úspešnú realizáciu vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je najdôležitejšie porozumenie téme, ktorú budeme s klientkou preberať. Je dôležité poznať aktuálnu situáciu klientky / rodiny, poznanie ich reálnej situácie.

Okrem riešenia akútnej aktuálnej témy sa snažíme ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti, súvis jednotlivých oblastí. Informujeme klientku o jednotlivých dávkach a témach, ich podstate ale aj ich vplyvu a nadväznosť na finančnú a životnú situáciu klienta / rodiny.

Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku práce s klientkou / klientom. Rozvíjať finančnú gramotnosť môžeme popri realizácii iných aktivít a teda integrovať ju do každodenných aktivít. V prípade potreby, môžeme si vytvoriť nerušený a plánovaný priestor na prácu s klientkou / klientom.

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do osvetových aktivít v teréne

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do osvetových aktivít v nemocnici

Odporúčania:

- Nenechať sa znechutiť neochotou
- Nenechať sa odradiť vlastnými chybami (je potrebné sa poučiť)
- Potrebné rozoznať špekulantov
- Pracujeme s dôverou
- Zdravo sa rozhodujeme o našich možnostiach a schopnostiach (o forme pomoci, spolupráci, ktorú sme schopní poskytnúť)